

Хө киргъджәх газрт

Элстәс Әдрх ордг хаал-
гъар 30 гар километр газрт
йовчкхла, шифр ората нег ик
кошар дунгәджд зогсджана.
Май сарин чилгчәс нааран кол-
хозин гардвр, колхозин цуг
кучн чидл, колхозникүд, кө-
гши бвгн эмгдәс авн бичкн
көвүд-күүкд күртл игәлән ху-
рлад, ниргәд бәәгя.

Энүнд алнъ болх юмн уга.
Юнъгад гихлә, эн кошарт,
ахрар товчлад келхлә, букл
эдл-ахун джилин ашин му-сәә-
гынн йилгъх берк чинртә көд-
лмш — хө киргългн кегдлжәнә.

Элст балгъсна „Победа“ —
колхоз, балгъсна наадк колхоз-
мудас давсн эдл-ахун джилән
гундлтагъар тбгсгсн. Ленинә
болн Сталинә нертә колхозму-
дар көлснә нег өдр 10-15 ар-
слнъ болсн болхла, „Победа“
колхозд — долахн арслнъ мөн-
гн, хошал килограмм буудә
өггдсн. Тер учрар чигн „По-
беда“ колхозин чледүд нег
үлү зуунърдж, хөбдән сәәнәр
киргъджд авч, государствд ик
ноос өгх саната...

Кошарин дөрвн өнцг бол-
гънд киргългнә электрическ
агрегат көдлджәнә. Агрегат
болгънд хурц шүддән данъ-
гин ярзад бәәдг 12-14 маши-
нкс, ут-туршдан 50 машинкс,
кошарин эрсд нег-негнәсн хо-
шад-гурвал метрт өлгәтә бәә-
нә.

Агрегатин начальник В. Бле-
зниковур өбрдәд оч йовтл, кир-
гългънд дөнъ-нөкд болдг ул-
син негнъ кошард бәәсн хөб-
дәс нег хө бәрәд 2-ч номертә
киргәачин өмн унъгәгәд
тәвчкв. Үлдсн хойр хургън
мәәлдәд, экән хәәгәд, нар-цар
хойр гүүлдв. Ганзд тәмк не-
рәд татх хоорнд тер хөн ацан
болдж йовх дулан девлән үл-
дәчкәд босдж ирв. Девл шу-
лугъар „тәәлдж“ авдгнъ үр
Исаев бәәдж.

Исаев—Степновск МТС-н
нертә киргәачинрин негнъ. Одр-
тән эн 85 хө киргәнә. Иигджд
хө киргъдг күн Элст эргнд
ховр. Атхр хар үстә, гал бол-
сн нүдтә, нәрхн хар залу хө
киргългнә эрдмиг дасна гид-
гәр дасдж. Машинк бәрәд кир-
гългларн шуд туугъад йовад
йовна, ноос чигн үлдәхш шав
чигн гаргъхш.

Эн колхозин хө киргългнә
пунктд тер киргәачлә әдл күн
уга. Киргәачнр нургълдж ба-
гъчуд, дундин школин сургъ-
ульчир. Эдн цугтан сәәнәр
көдлхәр зүтгджәцхәнә. Болв
санагъар болджахш. Санан деер
ик гидг оныг, эв-аргъ, эрдм
кергтә болна. Степновск МТС-н
гардачнр, колхозин бийнъ болв
чигн эртәс зөвтә цаган олзлдж,
киргългнә дамшлтд әмтс аш-
тагъар эс сургъсн болх бә-
әдлтә.

Көк халатта өндр шар күүкн,
ханцнъ шамлата, чирәнъ чи
болад улагъад, көлснъ асхрсн,
бөгдиджд хө киргъджәнә. Ши-
нәс киргъджәх улс заагтан эн
бас нег сән киргәачнъ. Эн
күүкнә нернъ—Таисия Логви-
ненко. Давсн өдрт Таисия күү-
кн 40 гар хө киргъджд. Эврәннъ
уурмүдәс эн ик холд, өмн
одак нертә киргәач Исаевас
болхла ик ард йовна. Тим
болв чигн, Тася Исаевиг күцх
саната гиджд колхозин эклцин
партийн организацин сегләтр
үр Казимиров келнә.

Хө киргъджд йовх багъчуд,
бәрәд, күүкд заагт өдртән
18-20-25 хө әрә гиджд кир-
гъдг чигн улс бәәнә. Иимнъ
нам олар киргъдгүдәс ик. Эд-
нд, социалистическ дөрлдәнә
тускар келджд дуудхас тал-
дан, тодрха дөнъ-гус, хө кир-
гългнә эв-аргъ медүлдж,
дамшлт өгх кергтә.

Хө киргългнә көдлмш кег-
джджәх эн кошар—ноос гаргъ-
лгнә фабрик болдж медгднә.

Кошарт көдлджәсч күн болгън
эврә шишлнъ көдлмштә. Хө-
бнә ноос киргъчкхла, әиуг
шишлнъ күләджджәх күүки парс
кенчрәр хамад, Бадмаевд авч
одна. Бадмаевин—авч ирсн но-
осиг, кен кедү килограмм кир-
гъсинъ бичәд—авч ирсн күүк-
нд тало өгәд тәвчкнә.

Ноосн, учетчик Бадмаевар
дәврәд, ноосна сән-муугъинъ,
чинрин йилгъдг күүнд ирнә.
Эн көдлмшт Белоусов, Овча-
рев хойр селәд көдлнә. Эн
саамд көдлджәсн Овчарев,
—„тернъ тим“, „әннъ иим“
гигъад, ноос йилгъад, сортлад
гаргъад бәйнә. Сортлсна хөбн
ноосн прессд орулгднә. Ноос
шахлгнә машинә машинистнр
Соколовский, Козлов хойр 5-
7 минутин эргд 100-120-д
килограмм татдг цагъан-цагъ-
ан түкмүд дүүргәд гаргъна.
Ноосн шахлгнәс гарад ирхлә
колхозниц Анна Козловская
түкин шин цагъан кенчринъ
уяд гартас гаргъна.

Түк тамгълдг Антонина Ону-
фриенко—„Хальмг автономн
танъгъч. Элст балгъсна кол-
хоз „Победа“, савтагъан „те-
дү“, сав уга, шуд нооснъ „те-
дү килограмм“ гигъад барга
үзгәр барлдж темдгнә.

Хөбнә фермин заведующ
Д. П. Соколовский, белн бол-
чксн нооста түк болгъиг чинъ-
нүрджд гаргъад, кошар дотр
овалад бәәнә.

Хө киргългнә пунктас өдр
болгън „Хальмг танъгъчин
Элст балгъсна „Победа“ колхоз
—гидг тамгъта түкмүд ноос
ачсн машинд Дивн станц орна.

Ода деерән государствд
32 тонн ноосн өггджд. 110
тонн торгън ноос авх зурагъ-
ан 150 процент, эс гиджд зун
гектар газрт ниднин джил
243 килограмм ноос авсна
ормд эн джил 330 килограмм
авхар колхозникүд зүткджәнә.

Л. ШОРВИН.